

باسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان البرز ناحیه ۱ کرج

امتحانات نوبت اول مجتمع آموزشی سلاله سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

نام و نام خانوادگی:	آزمون درس : فارسی ۳	نمره به عدد:
نام دبیر: سیما غلامی	تاریخ آزمون : ۱۴۰۲/۱۰/۲۳	نمره به حروف:
کلاس: دوازدهم	مدت آزمون : ۸۰ دقیقه	تعداد صفحات: ۴ صفحه

ردیف	تذکر: پاسخ سوالات را با استفاده از خودکار مشکی یا آبی در پاسخنامه بنویسید.	بارم
الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. (هر مورد ۰/۲۵) الف) به خدا رسیدن فرض است نزدیک طالبان ب) هر کسی از ظن خود شد یار من	۰/۵
۲	برای واژه مشخص شده در عبارت « واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب » یک برابر معنایی از بیت زیر بیابید: از لاله دهد به سبزه زیور / ای دوست مرا به خاطر آور	۰/۲۵
۳	معادل معنایی درست توضیح زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. ویژگی نوعی عقرب زرد بسیار سستی که دُمش روی زمین کشیده می شود. (غاشیه / جراره)	۰/۲۵
۴	املاي درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب نمایید. الف) چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن (ثوابش / صوابش) ب) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را (فراغتی / فراقتی) است که جمشید جم نداشت ج) هشتاد سال پیش، مردی از (حوزة / حوضه) درس مرحوم ملّا هادی به مزینان آمد.	۰/۷۵
۵	در هر یک از عبارات زیر، یک غلط املايي وجود دارد، آن را پیدا کرده و اصلاح کنید. الف) تن زجان و جان زتن مسطور نیست ب) سواحل شرقی مدیترانه از زیباترین نواهی عالم است. ج) بفکن ز پی این اثاث تزویر / بگسل ز هم این نژاد و پیوند	۰/۷۵
۶	در گروه کلمات زیر، دو غلط املايي وجود دارد؛ آنها را پیدا کنید و شکل صحیح هر یک را بنویسید. سپید معجر _ طیلسان آبی مدیترانه - شیر ارقند - ستور و چهارپا - مسلک وروش - سزاوار سنا- کافور و ضماد ،	۰/۵
۷	در کدام گزینه « شیوه بلاغی » دیده می شود؟ الف) با خاک عجین آمد و از تاک عیان شد ب) نهاده به طاق اندرون تخت زر خون دل شاهان که می اش نام نهادند ☐ نشانه به پایه ای در گهر ☐	۰/۲۵
۸	در متن زیر، واژه ای بیابید که دارای «هم آوا» باشد. تابستان وصال، درست به هنگام، می آمد و ما را از غربت زندان شهر به میهن دامن گسترمان، کویر می برد.	۰/۲۵
۹	نوع حذف را در هر یک از موارد زیر تعیین کنید. الف) بدان که از جمله نام های حسن یکی « جمال » است و یکی « کمال » ب) گر آتش دل نهفته داری سوزد / جانت به جانت سوگند	۰/۵
۱۰	در بیت « زمانه گر بزند آتش به خرمن عمر / بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست » الف) نقش دستوری ضمیر متصل را بنویسید. ب) « خرمن عمر » ترکیب وصفی است یا اضافی؟	۰/۵
۱۱	در متن زیر، یک نقش تبعی « معطوف » و یک « بدل » بیابید و مشخص کنید. دوستم ، احمد رضا را صدا می زنم و ماجرا را به او می گویم. تصمیم می گیریم مین ها و اسلحه ها را بار الاغ کنیم.	۰/۵
ادامه سوالات در صفحه دوم		

۱۲	در هر یک از عبارات زیر، نوع وابسته وابسته را مشخص کنید. (الف) آسمان تفرجگاه مردم کویر است. (ب) می توان اینجا چند حلقه چاه عمیق زد.	۰/۵								
۱۳	کاربرد معنایی فعل «نیست» در کدام مصراع اسنادی و در کدام مصراع غیراسنادی است؟ (الف) چون به تلبیس به دام آوری اکنون چاره نیست. (تلبیس: حيله) اسنادی ☐ غیراسنادی ☐ (ب) هر که او نبود بهشتی لایق دیدار نیست. اسنادی ☐ غیراسنادی ☐	۰/۵								
۱۴	با توجه به عبارت «پردۀ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.» به پرسش ها پاسخ دهید. (الف) در عبارت بالا نقش واژه «فاحش» چیست؟ (ب) در ترکیب «پردۀ ناموس بندگان» واژه «بندگان» مضاف الیه مضاف الیه است. درست ☐ نادرست ☐	۰/۵								
۱۵	با توجه به عبارت «دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بیرورد.» به پرسش های زیر پاسخ دهید: (الف) «را» در این عبارت به چه معناست؟ (ب) نقش دستوری واژه «دایه» چیست؟	۰/۵								
قلمرو ادبی (۵ نمره)										
۱۶	کتاب «قصه های شیرین فرهاد» اثر چه کسی است؟ (الف) محمد رضا رحمانی ☐ (ب) احمد عربلو ☐ (ج) محمد بهمن بیگی ☐ (د) علی شریعتی ☐	۰/۲۵								
۱۷	درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید. کتاب «روایت سنگسازان ۲» اثر «عیسی سلمانی لطف آبادی» است. درست ☐ نادرست ☐	۰/۲۵								
۱۸	در جدول زیر، مشخص کنید که هر یک از آثار گروه «الف» متعلق به کدام نویسنده یا شاعر گروه «ب» است؟ یک مورد در گروه «ب» اضافی است.	۰/۵								
<table border="1"><thead><tr><th>آثار</th><th>نویسنده یا شاعر</th></tr></thead><tbody><tr><td>(الف) فیه مافیه</td><td>(۱) عین القضات همدانی</td></tr><tr><td>(ب) تمهیدات</td><td>(۲) شهاب الدین سهروردی</td></tr><tr><td></td><td>(۳) مولوی</td></tr></tbody></table>		آثار	نویسنده یا شاعر	(الف) فیه مافیه	(۱) عین القضات همدانی	(ب) تمهیدات	(۲) شهاب الدین سهروردی		(۳) مولوی	
آثار	نویسنده یا شاعر									
(الف) فیه مافیه	(۱) عین القضات همدانی									
(ب) تمهیدات	(۲) شهاب الدین سهروردی									
	(۳) مولوی									
۱۹	در کدام بیت «آرایه» اسلوب معادله «به کار رفته است؟ دلیل خود را بنویسید. (الف) «تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند» (ب) «در سخن گفتن خطای جاهلان پیدا شود / تیر کج چون از کمان بیرون رود رسوا شود»	۰/۵								
۲۰	بیت زیر را از نظر کاربرد آرایه ادبی جناس همسان (تام) بررسی کنید. (توضیح دهید). آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد	۰/۵								
۲۱	کدام یک از ترکیب های زیر «اضافۀ تشبیهی» نیست؟ (الف) عطر الهام ☐ (ب) روح دردمند ☐ (ج) باغ شعر ☐ (د) قندیل پروین ☐	۰/۲۵								
۲۲	مجاز را در بیت زیر مشخص کنید. «لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی»	۰/۲۵								
۲۳	در بیت زیر، یک استعاره و یک تشبیه مشخص کنید. برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم افکند	۰/۵								
۲۴	آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) تو قلب فسرده ی زمینی / از درد ورم نموده یک چند (کنایه - حسن تعلیل) (ب) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق (مجاز - تشخیص)	۰/۵								
۲۵	در بیت زیر کنایه را مشخص نموده و مفهوم آن را بنویسید. گفت: «مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی گفت: «جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست»	۰/۵								
ادامه سوالات در صفحه سوم										

۰/۲۵	۲۶	مصراع اول بیت « لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران» کدام است؟ الف) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران ☐ ب) آیینۀ نگاهت پیوند صبح و ساحل ☐
۰/۲۵	۲۷	مصراع دوم بیت « خواب و خورت ز مرتبۀ خویش دور کرد کدام است؟ الف) آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی ب) ای بی خبر، بکوش که صاحب خبر شوی
۰/۵	۲۸	مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. باز آ که در هوایت خاموشی جنونم
		قلمرو فکری (۸ نمره)
		ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.
۰/۲۵	۲۹	همه می دانیم که دولت مستعجل بود.
۰/۲۵	۳۰	بعد از حکیم اسرار، همه چشم ها به او بود.
۰/۵	۳۱	در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد.
۰/۵	۳۲	فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد.
۰/۵	۳۳	گفت : « باید حد زند هشیار مردم مست را»
۰/۵	۳۴	کرانه های فرات، خط از کرانه رود تiber می خواندند.
۰/۷۵	۳۵	هر که جز ماهی، زآبش سیر شد هر که بی روزی است، روزش دیر شد
۰/۷۵	۳۶	از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به میان یکی کمر بند
به سوالات درک مطلب پاسخ دهید.		
۰/۵	۳۷	مفهوم نمادین «پخته» و «خام» را در شعر زیر بیان کنید. درنیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید والسلام
۰/۵	۳۸	در عبارت زیر، منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟ « غرق آن دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر تک تک از غیب سر می زنند.»
۰/۵	۳۹	بیت زیر، انسان را از چه چیزی منع می کند؟ « ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا تو نانی به دست آری و به غفلت نخوری
۰/۵	۴۰	در بیت « با محتسبم عیب مگویند که او نیز / پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است» چرا شاعر خواستار این شده است که عیبش را به محتسب نگویند؟
		ادامۀ سوالات در صفحه چهارم

۴۱	منظور از واژه « آتش » در ابیات و عبارات زیر چیست؟ الف) پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان شنو یکی پند ب) او پیش بینی می کرد که با توجه به تسلط دشمن، امکان زیر آتش گرفتن بچه ها وجود دارد.	۰/۵
۴۲	دو مفهوم « مبارزه با سلطه بیگانگان » و « ستمگر بودن حاکم زمان » هر کدام متعلق به کدامیک از ابیات زیر است؟ الف) « خانه ای کو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است. » ب) « آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است »	۰/۵
۴۳	پیام بیت « تو مشیت درشت روزگاری / از گردش قرن ها پس افکند » در کدام گزینه آمده است؟ الف) مرتفع یودن دماوند ☐ ب) قدمت دماوند ☐ پ) دعوت به مقاومت ☐ ت) سکوت و ایستادگی ☐	۰/۵
۴۴	شاعر در بیت زیر، بر کدام ویژگی عشق اشاره کرده است؟ « عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل یکسان می کند پست و بلند راه را »	۰/۵
	پیروز و سربلند باشید.	۲۰

بسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز ناحیه ۱ کرج
امتحانات نوبت اول مجتمع آموزشی سلاله سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

نام و نام خانوادگی:	پاسخنامه آزمون درس : فارسی ۳	نمره به عدد:
نام دبیر: سیما غلامی	تاریخ آزمون : ۱۴۰۲/۱۰/۲۳	نمره به حروف:
کلاس: دوازدهم	مدت آزمون : ۸۰ دقیقه	تعداد صفحات:

ردیف	تذکر: پاسخ سوالات را با استفاده از خودکار مشکی یا آبی در پاسخنامه بنویسید	بارم
الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	الف) لازم،، ضروری، آنچه خداوند بر بندگان واجب کرده است. (۰/۲۵) ب) گمان / پندار (۰/۲۵)	۰/۵
۲	زیور (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳	جرآره (۰/۲۵)	۰/۲۵
۴	الف) صوابش (۰/۲۵) ب) فراغتی (۰/۲۵) ج) حوزه (۰/۲۵)	۰/۷۵
۵	الف) مستور (۰/۲۵) ب) نواحی (۰/۲۵) ج) اساس (۰/۲۵)	۰/۷۵
۶	شیر ارغند (۰/۲۵) - سزاوار ثنا (۰/۲۵)	۰/۵
۷	ب) نهاده به طاق اندرون تخت زر / نشانده به پایه ای در گهر (۰/۲۵)	۰/۲۵
۸	غربت (۰/۲۵)	۰/۲۵
۹	الف) حذف به قرینه لفظی (۰/۲۵) ب) حذف به قرینه معنایی (۰/۲۵)	۰/۵
۱۰	الف) آتش به خرمن عمر من: مضاف الیه (۰/۲۵) ب) ترکیب اضافی (۰/۲۵)	۰/۵
۱۱	احمد رضا (بدل) (۰/۲۵) اسلحه ها : معطوف (۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	الف) کویر : مضاف الیه مضاف الیه (۰/۲۵) ب) حلقه : (ممیز (۰/۲۵)	۰/۵
۱۳	الف) غیر اسنادی (۰/۲۵) ب) اسنادی (۰/۲۵)	۰/۵
۱۴	الف) صفت (۰/۲۵) ب) درست (۰/۲۵)	۰/۵
۱۵	الف) در معنای حرف اضافه به (۰/۲۵) ب) متمم (۰/۲۵)	۰/۵
۱۶	ب) احمد عربلو (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۷	درست (۰/۲۵)	۰/۲۵

۱۸	الف) فیه مافیه : ۳) مولوی (۰/۲۵) ب) تمهیدات: ۱) عین القضاات همدانی (۰/۲۵)	۰/۵
۱۹	ب) «در سخن گفتن خطای جاهلان پیدا شود/ تیر کج چون از کمان بیرون رود رسوا شود» (۰/۲۵) در اسلوب معادله هریک از دو مصراع استقلال معنایی دارند به گونه ای که یکی از طرفین معادل و مصداقی برای تایید مفهوم طرف دیگر است. می توان جای دو مصراع را با هم عوض کرد (دلایل درست دیگر نیز پذیرفتنی است). (۰/۲۵)	۰/۵
۲۰	«باد» در مصراع اول اسم (باد و هوا) ۰/۲۵ و در مصراع دوم فعل دعایی (الهی نابود باشد)، است. ۰/۲۵	۰/۵
۲۱	ب) روح دردمند (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۲	لب و دندان (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۳	این بنا : (استعاره) (۰/۲۵) بنا ی ظلم: تشبیه (۰/۲۵)	۰/۵
۲۴	الف) حسن تعلیل (۰/۲۵) ب) مجاز (۰/۲۵)	۰/۵
۲۵	هموار نبودن راه (۰/۲۵) کنایه از گستردگی فساد در جامعه یا نامساعد بودن اوضاع جامعه (۰/۲۵)	۰/۵
۲۶	ب) آیینۀ نگاهت پیوند صبح و ساحل (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۷	الف) آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۸	فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران (۰/۵)	۰/۵
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
	ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.	
۲۹	همه می دانیم حکومت زودگذر بود. (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۰	بعد از حکیم اسرار، همه توجه ها به او بود. (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۱	وارد شدن در میدان عشق برای کسی قطعی می شود که به فکر خود نباشد. (۰/۵)	۰/۵
۳۲	به باد صبا که مانند فراش است گفته تا سبزه و چمن را بگسترانند. (۰/۵)	۰/۵
۳۳	گفت : باید مردم هوشیار، افراد مست را مجازات کنند. (۰/۵)	۰/۵
۳۴	مردمان سرزمین فرات از حاکمان سرزمین تیبر فرمان می بردند و اطاعات می کردند. (۰/۵) خط می خواندند: کنایه از فرمان بردن	۰/۵
۳۵	همه کس، جز ماهی عاشق از عشق و غوطه خوردن در دریای عشق و معرفت سیر می شود و آن کسی که در راه طلب ملول و خسته شود، از عشق بی نصیب و محروم می ماند و روزش به ملالت می گذرد. (۰/۰۷۵)	۰/۷۵
۳۶	ای دماوند! تو کلاه جنگی سفیدی از نقره (برف) بر سر نهاده ای و کمربندی آهنین (صخره ها و سنگ ها) به کمر بسته ای (۰/۷۵)	۰/۷۵
۳۷	خام: انسان بی تجربه در راه عشق (۰/۲۵) / پخته: انسان عاشق و واصل (۰/۲۵)	۰/۵

۰/۵	دریای سبز معلق: آسمان (۰/۲۵) مرغان الماس پر: ستارگان (۰/۲۵)	
۰/۵	پروردگار، همه اجزای عالم را به کار گرفته است تا انسان، بی خبر از روزی دهنده خود به سر نبرد. (۰/۵)	۳۹
۰/۵	زیرا معتقد است محتسب نیز بجای رسیدگی به اجرای احکام شرعی در حال کار خلاف و شرابخواری است. (۰/۵)	۴۰
۰/۵	الف) خشم درون (۰/۲۵) ب) گلوله باران کردن (۰/۲۵)	۴۱
۰/۵	الف): مبارزه با سلطه بیگانگان (۰/۲۵) ب) ستمگر بودن حاکم زمان (۰/۲۵)	۴۲
۰/۵	ب) قدمت دماوند (۰/۵)	۴۳
۰/۵	همه در برابر عشق یکسان هستند و تفاوتی در این بین نیست (۰/۵)	۴۴
۲۰	پیروز و سربلند باشید.	